

Lösnummerpris 2 kr.

3 fullträffar från SEEFAB

SEEFAB CENTAUR

Styrkor:
34—44 lbs vid 28" pil

SEEFAB DIANA

Styrkor:
25—34 lbs vid 25" pil

SEEFAB TIGER

Styrkor:
45—63 lbs vid 28" pil

Fråga i närmaste
sport- eller
järnaffär!

SEE FABRIKS AKTIEBOLAG

SANDVIKEN

Telefon 540 70

Civiltryckeriet, Borås 1953. Klichéerna från Borås Kliché- & Litografiska AB

5

Maj 1953

Årg. 6

ERIK TROLLE PÅ JAKTSTIGEN

BÅGSKYTTE

ORGAN FÖR SVENSKA BÅGSKYTTEFÖRBUNDET

Tidskriften **BÅGSKYTTE**, Svenska Bågskytteförbundets officiella organ
Redaktör och ansvarig utgivare: Gösta Smedel, Regementsgatan 10, Borås
Tel. 142 55.

Prenumerationsavgift: kr. 10 per år, 1/2 år 6 kr. inkl. porto. Postgirok 37 90 05

Annonspriser:

1/1-sida kr. 100:—, 1/2-sida kr. 50:—, 1/4-sida kr. 25:—, 1/8-sida kr. 15:—.

Linnesträngar

till CENTAUR, TIGER, DIANA och
APOLLO

Flyttbart munmärke monterat.
Limmade, sträckt, töjningsfria.
Hållbara.

Pris pr styck kr 3:50.

5 styck fraktfritt

Rabatt till klubbar.

Vid best. av *Apollo* uppgiv längd

E. ARTUR LARSSON
Tuna-Hästberg

EN FULLTRÄFF

blir möbelköpet

om Ni vänder Eder till

TIBRO MÖBLER

HARALD OLSSON

Vindelgatan 7 c, Borås

DU stöter väl på de nya medlemmarna att prenumerera på
BÅGSKYTTE

**BROSCHYRER-
ETIKETTER**

Bäst i litografiskt tryck

BORÅS KLICHÉ & LITOGRAFISKA A.-B.

Sveriges Riksidrottsförbund 50 år

Viktor Balck

Gymnastikförbundet, Viktor Balck. För bågskyttesportens vänner här i landet kan det vara intressant att veta att Viktor Balck var bågskyttets introduktör i modern tid. År 1880 gjorde Balck ett allvarligt försök att införa bågskytte i Sverige men lyckades inte helt i sina strävanden. Klas Lundin som var Balcks gode vän, fortsatte emellertid arbetet för bågskyttesporten och lyckades slutligen att samla en liten trogen skara intresserade kring sig. Eldsjälarna från den tiden — omkring 1920-talet — är inte alldeles obekanta och står än i dag mitt uppe i arbetet för vårt sport. Henry Kjellson, Torsten Fahlman och Sixten von Hofsten.

Riksidrottsförbundets ändamål angavs från början vara att genom enhetlig överledning, stödja och utveckla gymnastik och idrott till stärkande av svenska folkets fysiska och andliga kraft, samt slutligen gentemot utlandet representera den svenska gymnastiken och idrotten. Verksamheten går sålunda ut på att förverkliga tanken **IDROTT ÄT ALLA**.

Den 31 maj 1903 bildades Svenska Gymnastik- och idrottsföreningarnas riksförbund. Födelseplatsen var gamla Gymnastiska Centralinstitutet vid Hamngatsbacken i Stockholm.

Det ursprungliga namnet ger en anvisning om att tillkomsten var en sammanslagning av gymnastik- och idrottsföreningar. Den nya organisationens främste tillskyndare Sigfrid Edström, olympisk president och svensk idrottsrörelses grand old man, tog initiativet till det betydelsefulla enhetsverket i sin egenskap av Svenska Idrottsförbundets ordförande. Den andra huvudmannen var läraren vid GCI ordföranden i Svenska

Under denna stolta och vackra devis har idrottsorganisationen från en blygsam början vuxit ut till vårt lands största folk-rörelse av ideell karaktär och omfattar för närvarande 9700 föreningar med ca 800.000 medlemmar. Läger man därtill utanför förbundet stående organisationer som även sysslar med idrott, t. ex. Korp-förbundet kan man räkna i miljoner idrottande svenskar. Den idrottsliga verksamheten i vårt land har sålunda nått en sådan omfattning, att idrotten numera kan karakteriseras såsom en social företeelse av utomordentlig betydelse inom vårt samhällsliv, en folk-rörelse som ger sitt värdefulla bidrag till folkhälsan.

Många olika, vitt skilda faktorer ha bidragit till denna enorma utveckling. Ett par viktiga bör här nämnas. Den väldiga arbetsinsatsen av många tusenden frivilliga idrottsledare som i det tysta arbetat och arbetar i sina föreningar. Dessa har alltid och utgör alltså ryggraden i den svenska idrottsrörelsen. Av stor betydelse för utvecklingen har också varit det undan för undan ökade stöd som stat och kommun lämnat.

JUBILEUMSFIRANDET

När detta läses begynner jubileumsfirandet. Den officiella upptakten sker den 31 maj då RF-ordföranden prins Bertil via radion talar vid idrottsfester över hela landet, och avslutningen sker den 28 nov. i Stockholms Stadshus. På de flesta platser kommer man att bygga festligheterna kring och i samband med en fotbollsmatch. Men formerna kommer att växla. Idrottsparader av alla på vederbörande ort utövande idrotter som deltagare, en uppmarsch med flygande fanor och musik, samt i anslutning därtill ett omväxlande uppvisningsprogram med tonvikt på ungdomen. I Stockholms Stadion bygger man högtidligheten kring den klassiska SV D:s stafetten. Vad som blir gemensamt för hela landet är prinstalet kl. 13.30 och utdelning av de med anledning av jubiléet instiftade speciella utmärkelserna. Dessa äro av två slag, dels en kunglig medalj, vilken kommer att utdelas i ett ringa antal exemplar, dels en RF:s egen jubileumsmedalj. Dessutom har St. T. till specialförbunden ställt ett antal speciella plaketter till respektive grenars främste under de gångna femtio åren.

Specialförbunden som ämna arrangera sina jubileumstävlingar, internationella eller nationella har för dessa tävlingar RF låtit prägla speciella prisplaketter i guld, silver och brons. Bågskytteförbundets jubileums-

tävling blir Nordiska Mästerskapen på Stockholms Stadion. De lokala arrangörerna i distriktet kommer man att hjälpa bl. a. genom att tillhandahålla en särskild affisch.

I jubileumsfirandets första del ingår vidare bl. a. kransnedläggning på framlidna stiftares gravar den 31 maj. För Stockholms del blir det en högtidlighet ute på Bosön där man kommer att avtäckta en skulptur av bildhuggaren J. O. Johansson. Och för första gången kommer i detta land att utgivas en serie sportfrimärken om fem stycken.

Förberedelserna är vid denna tidpunkt klara. Samarbetet mellan kommunala myndigheter och idrottsorganisationerna har varit livlig och grundtanken har varit att ingen idrottsplats skall stå tom den 31 maj. 50-års jubiléet skall firas med idrott.

Olle Lifors.

Internationellt

Av Lars Ekegren

Det gick av allt att döma precis efter ritningarna vid IOK:s sammanträde i Mexico City. Olympiska programkommitténs förslag gick på remiss och skall slutbehandlas vid kongressen i Aten nästa år. Där beslutas det definitivt om bågskyttet skall återupptagas som fakultativ olympisk sport eller ej.

Chansen att vi blir återupptagna på det olympiska programmet är stor, men därmed är tyvärr inte alls sagt att vi kommer med redan vid OS 1956. Varje land som arrangerar OS äger ju själv rätt att välja vilka fakultativa grenar man vill ta med, och just nu ser det litet bekymmersamt ut med Melbourne. Bråket därnere har gjort att man kommit efter i förberedelserna. Arrangörerna har nu blivit ytterligt försiktiga — man

vill spara, skära ned och begränsa allt vad som begränsas kan. I Mexico City sade man att man inte kunde tänka sig någon utvidgning av Helsingforsprogrammet. Därmed skulle bågskyttets chanser beträffande Melbourne vara borta — om nu inte bågskytteförbundet i Australien kan tala förstånd med arrangörerna och be dem hålla sig till sitt tidigare givna löfte. De har utmärkta kontakter, så vi får hoppas att det lyckas.

Nordiska bågskyttekongressen arrangeras i samband med NM den 26 juni kl. 19 på Mosebacke. Bland de frågor som skall behandlas där märks ett danskt förslag om att NM bör slopas för framtiden. Motiveringen är den att vi numera har VM varje år. Sverige har lämnat in ett förslag om slopande av den s. k. internordiska kommittén och har lagt fram ett förslag till nya regler för nordiska kongressen.

Vidare skall man diskutera NM-lagens sammansättning. Sverige föreslår gemensamma herr- och damlag om 3+3, medan Danmark föreslår att man skall skilja på dam- och herrlagen. Man skall även diskutera de nordiska rekorden.

Vid VM-kongressen i Oslo i slutet av juli kommer att par intressanta frågor upp. Dels föreslås det att vi skall återgå till VM vartannat år, inte minst av ekonomiska skäl, dels vill England förbjuda "märket på mar-ken".

Markmärket infördes på sin tid för att vi skulle kunna få USA med vid VM-tävlingarna, eftersom de flesta USA-skyttarna använder sådana märken. Hur kommer nu USA att reagera för det engelska förslaget?

Man skall också diskutera olika metoder att skära ned VM-programmet, som nu drar alldeles för långt ut på tiden, samt ta ställ-

ning till de inkomna förslagen till FITA-embem och markeringsställ. Svenskamerikanska general Thord-Grey, som bl. a. skänkt de båda VM-pokalerna, föreslås till hedersledamot. Även FITA-representationen i Melbourne skall dryftas. Och så har USA hört sig för om möjligheterna att få arrangera det VM som följer närmast efter Helsingfors.

Den 21 maj sticker jag ned på en kombinerad affärs- och semestertripp till Portugal och Spanien. Om någon kommer ned till de spanska mästerskapen i Barcelona den 4—7 juni, så träffas vi där. Adressen till spanska förbundet är: Federación Espanola de Tiro con Arco, Barquillo 19, Madrid.

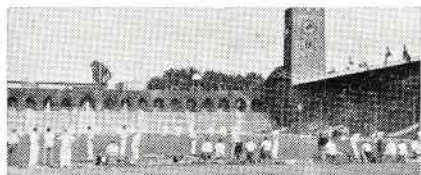
Propaganda-tävling för damer

Söndagen den 10 maj mötte distriktets alla damer upp i Falun till en damernas bågskytte dag.

Först på programmet stod en enkel kort-hållsround, vilken Iris Erlandsson, Dalpilen, Borlänge tog hem på 523 p. Dessutom sköt hon till sig tre nya distriktsrekord, varav det på 25 m. blev 216 p. inte illa i början av säsongen!

Efter tävlingen kom ca 15—20 damer bland publiken och ville pröva. Alla skyttarna ställde sig till förfogande som instruktörer och lånade också ut sina bågar, pilar höll klubben med. 10 m. framför tavlorna placerade vi nybörjarna och en av skyttarna tog hand om instruktionen medan vi andra hjälpte var sin "elev" tillräta.

Det sköts av hjärtans lust och de flesta pi-

Olympiskt besök vid NM

Organisationskommittén lägger just nu sista handen vid förberedelserna för NM i Stockholm den 27—28 juni.

Med anledning av det trefaldiga jubileet — RF 50 år, Stockholms Bågskjutningsklubb 25 år och Stockholms stad 700 år — har ett antal idrottsledare och kommunala myndighetspersoner inbjudits. Bland dem som tackat ja märks särskilt stadsdirektören Erik von

larna hamnade i tavlorna, vilket nog var en bidragande orsak till att de flesta var pigga på att komma opp och pröva flera gånger.

Efteråt samlades distriktets kontaktmän i dambågskytte för att dryfta frågan som ligger oss alla varmt om hjärtat — hur få damerna intresserade av bågskytte? Alla var eniga om, att en propagandatävling som denna ger det bästa tänkbara utgångsläge. Intresset bland publiken var mycket tillfredsställande, men sen gäller det också att behålla nybörjarna. Man bör nog redan vid propagandatävlingen meddela en ny dag då de är välkomna upp till banan igen. Och framför allt, damerna behöver mera personlig instruktion än herrarna m. a. o. en instruktör och inte råd från alla håll och kanter på samma gång.

Till sist: Jag rekommenderar varmt en tävling för alla damerna i distriktet, det är hemskt kul helt enkelt!

Gitt

Frenckell, Helsingfors, som är ordförande i den olympiska programkommittén.

Hederskommitténs ordförande är Prins Bertil. Övriga medlemmar är: Danmarks ambassadör i Stockholm Knud Aaage Monrad-Hansen, Finlands minister i Stockholm G. A. Gripenberg, Islands minister i Stockholm Helgi Pálson Briem, och Norges ambassadör i Stockholm Birger Bergersen. Vidare märks överståthållare Johan Hagander och stadsfullmäktiges ordförande Carl Albert Andersson, för Stockholms stad, Gösta Björck, Bo Ekelund och Torsten Wiklund för RF., J. Sigfrid Edström och Erik von Frenckell från Internationella olympiska kommittén, stadionchefen Tage Ericson, Ernst Killander och Bertil Nordenfeldt från Stockholms Idrottsförbund, Leo Frederiksen från Dansk Idræts-Forbund, J. W. Rangell från Finlands Gymnastik- och Idrottsförbund, samt de fyra bågskytte-representanterna Axel Poulsen från Danmark, K. A. Tapola från Finland, Arne Espelund från Norge och Henry Kjellson från Sverige.

Programmet är nu fastställt enligt följande:

Fredagen den 26 juni

Från kl. 10 träning på Stockholms bågskjutningsklubbs bana bakom Tennisstadion.

Kl. 19: Nordisk kongress på Mosebacke.

Lördagen den 27 juni

Kl. 10: Invigning på Stadion, därefter långhållsronden.

Kl. 19: Nordisk kamratträff på Tattersall.

Söndagen den 28 juni

Kl. 10: Korthållsronden. Därefter lunch och avfärd från Stadion med sightseeingbuss.

Kl. 19: Prisutdelning och jubileumsbankett på Berns.

Högst 10 skyttar får ställa upp från varje land, varav den bästa damen och de tre bästa herrarna räknas till laget i landskampen mellan de nordiska länderna. NM-titeln är endast individuell.

Tekniska kommittén består av lagledaren från varje land, under ordförandeskap av vår egen lagledare Viktor Andersson. Till överledare har förbundet utsett Henry Kjellson.

Till opartisk ordförande resp. sekreterare vid Nordiska kongressen har förbundet utsett Henry Kjellson resp. Lars Ekegren. Varje land har rätt att sända tre delegater, varav en med rösträtt. Sveriges delegater blir Tomas Bolle (rösträtt), Gunnar Larsson och Olle Lifors. Kongressen kommer inte att fatta bindande beslut — den kommer enbart att rekommendera de nordiska bågskytteförbunden vissa åtgärder.

Vid avslutningsbanketten kommer Håkan Blechingberg att fungera som toastmaster.

Torsten Fahlman och hans medkommittéerade inom specialkommittén för tävlingsarrangemangen har utträttat små underverk under det år de varit verksamma. Vi får bl. a. stifta bekantskap med deras nya markeringsställ, som visar alla skyttarnas resultat efter var tredje pil. Två skyttar skjuter på samma tavla, och enligt nordisk överenskommelse får lottningen klaras av i förväg.

ANMÄL DIG TILL MARKÖR:

TORSTENS TEL. ÅR 21 05 97.

Markörerna får fritt inträde till Stadion samt lunch på lördagen. Annars kostar biljetterna 2 kr. per dag och säljs i tidningarnas depeschbyråer.

Startavgifterna är 15 kr. individuellt och 25 kr. för lag.

Håkan Blechingberg har ordnat inkvarteringen för samtliga tävlingsskyttar och deras lagledare — även för den svenska truppen. Han kan däremot tyvärr inte åtaga sig ordna inkvartering för övriga intresserade, på grund av trängseln i Stockholm i samband med jubileet.

Om möjligt kommer de gästande nationerna att tagas omhand av en värd eller värdinna, som följer truppen och hjälper den tillrätta från ankomsten till avfärden.

Alla som anmält till Mausí Evans att de önskar delta i arrangemangen kring tävlingarna, kommer vid ankomsten att få köpa kuponghäften, innehållande kuponger enligt följande:

Kupong nr 1: Lunchen på lördagen (endast för tävlande och funktionärer).

Kupong nr 2: Kamratträffen på lördagen.

Kupong nr 3: Lunchen på söndagen (endast för tävlande och funktionärer).

Kupong nr 4: Sightseeingturen på söndagen.

Kupong nr 5: Banketten på söndagen.

OBS! ENDAST KUPONGER GALLER

VID OVANSTÄENDE ARRANGEMANG!

Man behöver naturligtvis inte köpa hela häftet, utan endast de kuponger man är intresserad av.

Vid banketten kommer både Stockholms

Bågskjutningsklubb och Stockholms Bågskytteförbund att utdela belöningar.

Stockholms Bågskjutningsklubbs förtjänsttecken kommer att tilldelas Sixten von Hofsten, Henry Kjellsson, Nils Gille, Torsten Fahlman, Elsa Waldenström, K. K. Stamsö, Janne Rinander, Hertha Lindström, Lenart Hylander och Lars Ekegren.

Stockholms Bågskytteförbunds förtjänstplakett i guld kommer att tilldelas världsmästarna Emil Heilborn, Henry Kjellsson och Hans Deutgen, samt i silver till svenska mästariinnorna Jane Rinander, Birgitta von Rosen, Elsa Waldenström, Elisabeth Heilborn, Tina Kjellsson, Helga Fahlman, Hjärdis Hallberg och Anna-Stina Olofsson.

RF:s minnesplakett i guld kommer att tilldelas segraren i dam- och herrklassen samt segrande nationslag, silver går till tvåorna individuellt och andra nationslag, samt bronsplaketten till treorna individuellt.

Organisationskommittén.

Pojke fick pil av stål i ögat

GÄVLE den 24. (TT). En nioårig son till diversearbetare Anders Lundberg, i Stensättra, Sandviken, avled på torsdagskvällen på Gävle lasarett, där han legat medvetslös sedan i söndags, då en elvaårig lekkamrat sköt en stålpil genom ögat in i hjärnan.

Nioåringen hade råkat i luven på sin kamrat medan de lekte på gården till den fastighet, där föräldrarna är grannar. Sedan de slagits en stund skildes de åt, men då de en stund senare möttes hade 11-åringen pilbågen med sig och hotade nioåringen. Sekunden senare var olyckan händ.

Även om det inträffade ej kan sägas ha med vår sport direkt att göra, eftersom pojkar råkat i luven på varandra, så är dock händelsen av den art att alla åtgärder bör vidtagas för att förhindra att dylikt upprepas. Efter någon tid kvarstår i allmänhetens minne endast att en pojke skjutits ihjäl med pilbåge, medan man glömmer de närmare omständigheterna. Och skulle det hända ytterligare någon olycka — vilket vi innerligt hoppas ej skall ske — då ligger det nära till hands att den organiserade bågskyttesporten blir lidande och kanske rent av får skulden. *Läs därför in bågskytteutrustningen, när den förvaras hemma och när det finns minderåriga i hemmet! Låt ej barn få tillträde till banan när skjutning pågår. De förstår icke faran och innan man anar, kan de ha kommit i pilens väg! Se därför till att någon som inte skjuter har tillsyn och ser upp med dem.*

M. a. o. Säkerheten främst!

SVENSKA BÅGSKYTTEFÖRBUNDET

Adressändring

Göteborgs Bågskytteklubbs adress numera är Knipplagatan 12, Göteborg, Tel. 24 22 90

TIDNINGAR
TIDSKRIFTER

samt för övrigt allt i trycksaker

Civiltryckeriet - Borås

Telefon 104 37 - 140 27

Amatörtekniska synpunkter

Det har hänt att jag fått brev med tekniska frågor. Det är både stimulerande och intressant. Men när jag häromdagen fick en förfrågan om jag hade rätt svängningstal på mina strängar, då kan man undra, om inte de tekniska föreställningarna håller på att ta för sporten icke önskvärda vändningar.

Dessbättre har en skytt tvivlat på riktigheten av, att man måste ha väldigt många pilar att välja av för att få fram ett set verkligt passande tävlingspilar, "ty" (jag citerar) "man kan inte så exakt kontrollera varje avsläpp, och variationerna på avsläppen måste givetvis vara större än variationerna på pilarna".

Låt mig genast säga som min uppfattning, att den senare skytten har sin kurs mot den rätta vägen.

Det där med matchning, spine, spinetal, svängningstal, paradoxer och andra tekniska finesser behöver kanske synas i sömmarna från icke teknisk synpunkt. Det är fara värt att en viss begreppsförvirring håller på att skapa en syndabock, som med tiden kan växa ut till ett vederstyggligt kromosomvidunder. Det är så bekvämt med syndabock. Man suger därför åt sig varje tänkbar anledning till att skylla sina misslyckanden på något annat än sig själv. Jag menar, att det gagnar på intet sätt vår bågskytteutveckling att göra materieln till syndabock,

allraminst då det sker orättmätligt gent emot materieln.

Om inte skyttens roll sätts på sin rätta plats i de tekniska sammanhangen, så kan vi lätt fara vilse.

Det är alldeles klart att pilarna måste passa bågen. Och det gör också våra svenska standardmateriel — i regel. Men det är inte lika klart, att en väl matchad materiel passar lika bra till alla sorts avsläpp. Man må komma ihåg, att avsläppningsutförandet växlar med individen, och hos skytten växlar det från tid till tid, variationerna är legio.

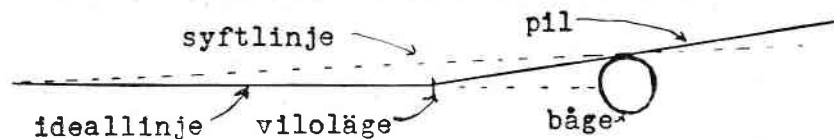
Vi skall alltså inte vara så snara att skyla på pilarnas spine, svängningsegenskap, båge eller sträng, om pilarna har dålig flykt, om de slår sönder fjädrarna mot bågen, eller om de har höger- eller vänstertendens. Den skillnad i spinetal, som förekommer hos våra svenska stålpilar, är så obetydlig, att sidotendenserna knappt kan skönjas ens i skjutstol. Skjuts pilarna som vanligt för hand — ja, då bortfaller allt resonemang om spine och svängningstal i samband med höger eller vänstertendens ty det är från avsläppet pilen får impulsen till sin spine-reaktion. Det vill säga, pilen böjer sig över bågen, men de böjer sig olika för olika avsläpp. Det kan teoretiskt bevisas och i verkligheten konstateras.

Varför böjer sig pilen?

Bild 1

Bild 2

Hur detta förhåller sig tycks vara ett omtvistat kapitel. Då det inte tidigare varit infört i BÄGSKYTTENS spalter, finner jag anledning beskriva det från amatörteknisk synvinkel:

Om vi föreställer oss en båge med utdragen pil att syftlinje och pillinje sammanfaller. Vi tänker oss vidare strängens verkningsslinje, som vi här kallar "ideallinje" — se bild 1 — ser man omedelbart, att strängens dynamiska kraft inte verkar exakt i pilens riktning utan strävar mot bågens mittlinje i vertikalriktningen. Denna strängens strävan att följa sin ideallinje är större än pilens böjmotstånd. Pilens nock tvingas alltså av strängen att ganska nära följa "Ideallinjen", under det att pilspetsen gla-

derligt fortsätter i sin ursprungliga bana — är en aning till vänster om syftlinjen — eller när märket sitter högre upp på bågens bredare del, sammanfaller pillinje och syftlinje. Här uppkommer ett tryck mot bågen, som motsvarar pilens böjmotstånd. Tröghetslagen svarar för att pilspetsen inte bänds ur sin bana — då pilen inte har för stort böjmotstånd. Här är en förklaring till att styva pilar har större vänstertendens än mjukare. (En annan faktor är pildiametern).

Om vi föreställer oss att pilen vore styv, att den inte böjde sig alls, och om strängen heller inte veke ur sin idealbana, skulle det se ut som bild 2 visar. Vi kan lätt förstå, att en sådan pil skulle träffa väldigt långt till vänster.

Bild 3

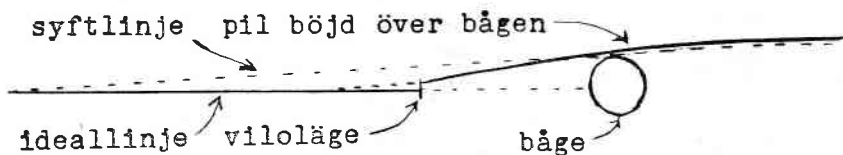

Bild 3 visar hur pilen ser ut, när den släpper strängen. Just här skall pilen ha ett tryck mot bågen, som motsvarar pilens böjmotstånd.

Det bör särskilt framhållas, att vad man som ovan skisserats är en skematisk framställning av vad som sker, då pilen lossas medelst mekanisk avsläppningsanordning i skjutstol. Men det gäller inte alls vid van-

ligt avsläpp från en skytts fingrar! Varför!

Jo, det beror på avsläppet. Vid mekaniskt avsläpp i skjutstol kan man lätt få strängen att starta i sin givna ideallinje, som den ganska nära följer till vilopunkten. Strängen tvingas här ur sin bana endast litet av pilens böjmotstånd. Men strängen får ett helt annat beteende, då den släpps från en skytts fingrar. Här vill jag rekommendera en åter-

blick till nr 2 av BÄGSKYTTEN år 1952, där H. Kjellsson redogör för strängens beteende vid avsläpp.

Vid avsläpp från hand, hur snabbt fingrarna än öppnas, måste strängen *glida* av. Strängen åker kana "utöver" skyttens fingrar och får sålunda en rörelseimpuls till vänster om ideallinjen, varifrån den beskriver en S-kurva över till höger; och när pilen lämnar strängen, kan strängen befinna sig på vilken sida som helst om ideallinjen — beroende på formen av fingrarnas utförsbacke, som är bestämmande för S-kurvan.

Detta har till följd att samma pil på samma båge böjer sig olika för olika avsläpp — helt enkelt därför att det blir olika böjupplevelser på pilen beroende på vilken sida om ideallinjen strängen råkar befinna sig, då pilen lämnar den.

Och här är jag framme vid min gamla tes om avsläppets dominerande betydelse för pilens beteende och gång.

De flesta av våra erfarna skyttar vet, att det går mycket bra att skjuta samma pilar på mycket varierande bågstyrkor, bara avsläppet passar. Vi har tidigare sagt i BÄGSKYTTEN, att en vek båge är känsligare för den minsta lilla orenhet i avsläppet. Detta visar sig i synnerhet just då man går över till en vek båge från en starkare. Det är inte alls givet, att resultatet blir bättre, om man byter pilar, om man använder pilar, som förment skulle passa den veka bågen. Det är i alla fall avsläppet, som är bestämmande för skjutresultatet. (Vi behandlar inte bågarmen här utan förutsätter att den är perfekt.)

Den variation i spinetal, som förekommer hos våra svenska stålpilar, är så ytterst liten, att våra skyttar inte behöver bekymra sig om den saken. Av de pilar jag kontrollerat till spine, vikt, tyngdpunkt och balans har jag kommit till den uppfattningen, att variationerna är alltför ringa för att ha någon avgörande betydelse för pilarnas olika

gång. Det lustiga är, att alla pilar jag kontrollerat, som förment skall ha dålig gång och alltså inte passa bågen, alla har befunnits vara inom variationsmarginalen för de normala pilarna.

Här bör jag kanske nämna, att min spinevåg registrerar exakt på tiondels millimeter, vilket är 4 gånger finare än mättet på GNAS-enheterna. Jag använder alltså inte GNAS-mått utan har ett eget system. Som nedböjningsvikt har jag stannat för mindre vikt än den, som bestämmer GNAS-enheterna — detta för att inte laborera med nedböjningar, som alltför mycket rör sig utanför den böjning vi har att räkna med vid vanlig skjutning.

Jag anser dessa noggranna spinebräkningar av noll och intet värde. Vad man emellertid kan finna är, att pilarna ofta har en mjukare eller styvare sida. Då man fixat ut den styvare sidan får man den mjukare genom att vrida pilen ett fjärdedel varv — allt inom variationsmarginalen för vanliga pilar (pilar, som ej har bra gång).

Vad är spine?

Inte alla uppfattar ordets innebörd på samma sätt. Somliga fattar med spine endast nedböjningen eller pilens böjlighet. Andra menar att ordet innebär böjningsegenskapen plus fjäderingsegenskapen, (reagensen).

Henry Kjellsson vill avföra ordet spine ur vår tekniska vokabulär och det tycker jag är ett mycket lovvärt initiativ! Varför inte istället välja ordet "spänst", som innebär både böjnings- och reagenssegenskapen. Ty endast böjningsegenskapen på pilen är ganska värdelös, om den inte har mot bågens snabbhet passande reagens.

Men jag ställer mig mycket skeptisk till svängningstalens betydelse, så länge jag inte klart fattar vad svängningstal pr sekund innebär. Om det betyder att pilens nodsystem som sätts igång då pilen lämnar strängen, gör ett visst antal svängningar under loppet

av en sekund, så kan jag inte inse något värde av att veta det. Det är väl endast böjningen över bågen plus reagensen, alltså första noden, som intresserar. Redan vid andra noden har ju pilen lämnat bågen — och om nodsystemet dör ut snabbt som hos träpilen eller långsammare som hos våra stålpile, har inget att göra med pilens gång.

Förresten — är det så säkert att pilen går ut från bågen med samma svängningstal varje gång? Det är väl amplituden i första nodsystemet, som är bestämmande för svängningen. Vid liten första amplitud dör svängningen ut fortare än vid en våldsam svängningsstart — och det är just denna svängningsstart, som styrs av avsläppet. Kan denna svängningsstart regleras medelst passande svängningstal på strängen. Ja, kanske vid mekanisk noggrannhet när det gäller skott i skjutstol, men alla sådana beräkningar måste falla platt till marken för avsläppshandens nyckfullhet.

Om svängningstalet betyder en viss egen-skap hos pilen att ge resonans till ett annat (elektriskt) svängande system, då måste svängningstalet vara ett mått på pilens *spänst* — när spänsten har samma känning av spets- och nockvikt som resonanstalet.

Vid avsläpp från en skytts fingrar kan pilen gå fri från bågen så länge strängen befinner sig på pilsidan om ideallinjen. Men när strängen har svängt över till motsatta sidan om ideallinjen, så har vi där med naturlöslighet pilens tryck mot bågen, ett tryck som motsvarar pilens böjupåskänning. Om strängen beskriver en stor kurva på pilsidan om ideallinjen (till vänster hos högerskyttar) och passerar ideallinjen alltför långt ner mot viloläget så slår pilen i bågen med ett klingande. Jag har t. o. m. sett hur pilar just på det sättet brutits av mot bågen. Brottet skedde på exakt samma sätt hos två pilar.

Jag skulle ha lust att fråga de spinefrälsta: vilket spinetal skulle en sådan skytt ha haft på sina pilar?

Det brukar ofta hända, att pilen vid sådana ansläpp hoppar ut från pilhyllan, då strängen gör sin vänsterutflykt och då den går över åt höger kan pilen slå i korkhandtaget strax framom sin bakre nodpunkt. Jag kan påvisa bågar med förslitning i korkhandtaget av just sådana skott.

Ju mindre vänstersväng i strängens S-kurva (för högerskyttar) ju bättre avsläpp och ju finare gång hos pilen.

Om man sysslar med bågskyttets tekniska sida utan att ignorera, eller utesluta skyttens roll i de tekniska sammanhangen, så skall man finna, att man står inför finurligare problem än de, som låter sig lösas genom fixerade spinetal för olika bågstyrkor. Och de tekniker som eventuellt drömmer om att lösa spine-problemen på matematisk väg, kommer säkert att resultatöst gräna över sina svängningstekniska ekvationer. Ty den viktigaste faktorn — skyttens avsläppsteknik — vägrar alltför envist att låta sig inrangeras under de matematiska lagarna.

E. Artur Larsson.

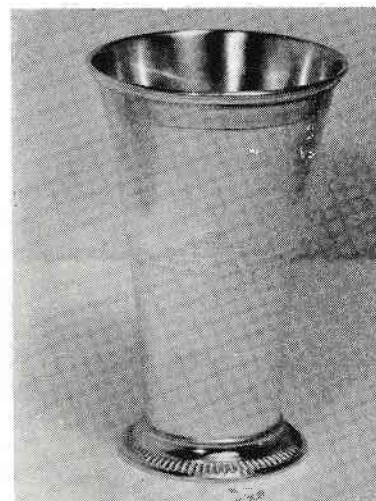
Kontaktmän!

Det har hittills varit dåligt med tävlingsreferat. Vi hoppas på bättring. Tack-sam för maskinskrivna manus med resultat.

Redaktionen

SEEFAB CUP

— en återblick

Vi har i dagarna sänt ut inbjudan till tävling om SEEFAB CUP och det kan kanske vara intressant för läsarna av Bågskytten att få höra litet närmare om vad denna tävling omfattar och hur den kom till.

Först kan man då konstatera, att det väl knappast finns något pris inom bågskytte som är så internationellt och som "rest" så mycket som SEEFAB cup. Särskilt på damsidan, där cupen först gick till England (1948 och 1949), sedan till Sydafrika (1950), därifrån till Nya Zeeland (1951) för att hamna i Sydafrika igen. På herrsidan stannade den i Danmark ända tills 1952, då cupen per båt fraktades till Nya Zeeland.

Tävlingen är en korrespondentstävling på två korthållsronder och är öppen för alla skyttar i alla länder. Undantaget är USA, ty där tävlar man om en särskild SEEFAB Cup, dock inte per korrespondens. Detta

skulle knappast gå, ty i USA skjuter man ju inte de internationella ronderna. Den amerikanska cupen går därför årligen för bågskytter i New York på Centre Archer's bana och resultatet från denna tävling ingår delvis i den andra internationella cup-tävlingen. Inbjudan till denna utsändes till alla förbund vi känner till. Förbunden offentliggör sedan tävlingen och samlar upp resultatet från resp. länder, varefter det sänder oss de tre bästa resultatet på dam- och herrsidan.

Idén med internationella korrespondentstävlingar i bågskytte genomförde vi redan 1947. Det året inbjöd vi alla klubbar som ville vara med att sända oss sina resultat. Tävlingen gällde då en dubbel American Round och framför allt vill vi då jämföra skickligheten mellan s. k. FITA-skyttar (som använder märke på bågremmen) och POA-skyttar (skyttar som använder Point of Aim-metoden med märke på marken). Följaktligen kunde skjutningen äga rum enligt de bestämmelser, som gällde i resp. länder, och ett obegränsat antal skyttar och klubbar kunde ställa upp. Resultatet inkom från 26 klubbar eller 103 skyttar från 9 olika länder. Bästa klubb blev Skoda-Pilsen i Tjeckoslovakien och bästa skytt tjecken Kasal med 706+706=1412, vilket översteg det amerikanska rekordet på den tiden. Bästa svensk blev Deutgen på 6:e plats. De deltagande länderna var Australien, Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Norge, Sverige, Sydafrika och Tjeckoslovakien. Det var första gången som Australien och Sydafrika knöt kontakter i internationella sammanhang. Tyvärr saknades både England och Amerika, där man ju till övervägande del skjuter American Round.

År 1948 beslöt vi därför ordna denna tävling på en dubbel internationell korthålls-rond i stället, då man tydligen i en del länder i alla fall inte hyste något större intresse för idén. Därmed skulle vi ju också

Tävlingsinbjudningar

Härmed inbjudas

alla klubbar i Sverige
att delta i tävlingen om

SEEFAB CUP

1953

Tävlingen omfattar en

dubbel korthållsrond

skjuten på samma dag på en i förväg
utlyst klubb tävling eller allmän tävling

Tag tillfället i akt att få en inteckning
i det förnämliga vandringspriset

Sänd oss bevitnade protokoll eller
resultatlista senast den 30 juni.

Sandvikens Bågskjutningsklubb
Box 37 - Sandviken

kunna bidra till att de internationella ronderna blev mera kända och därmed också det internationella samarbetet inom federationen. Nu satte SEEFAB upp en cup i dam- och herrklass att erövas efter tre gånger i följd eller fem gånger utan ordningsföljd. Tävlingen övergick till att bli en tävling mellan de tre bästa damerna och herrarna från resp. land. Australien deltog inte det här året, men i stället kom England samt USA, där en särskild cup, som nämnts, uppsattes.

Tävlingen har sedan fortsatt med samma bestämmelser och allt fler länder blev inblandade. 1949 kom Spanien och Polen med, 1950 blev ett rekordår med icke mindre än 16 olika länder i tävlingen, bland vilka de nya var Nya Zeeland, Malaya och Canada, och 1952 kom Portugal. Under årens lopp

har sålunda 17 länder tävlat om cupen och det torde utan vidare vara rekord.

Cupen utdelas till segrande dam och herrar, och vilka dessa varit under årens lopp framgår av förteckningen. Som synes är det fina resultat som uppnått. Det är bara Jean Lees världsrekord på dubbel kort som står sig (1462) och de svenska rekorden på enkel kort har överträffats. Hade USA fått vara med om den internationella cupen, hade damerna där fått den 1948 och 1951. (Vinnarna av de amerikanska cuperna står inom parentes). De är dock med i lagtävlingen, och som synes har de bland damerna vunnit 3 av 5. På herrsidan dominerar Danmark lagtävlingen, men Sverige har vunnit en gång. Nya Zeelands lagresultat 1952 går inte av för hackor! 1481 resp. 740 i genomsnitt för tre skyttar! Förutom vandringspriset utdelas varje år medaljer till de tre bästa i resp. klass, dels sådana skänkta av den amerikanske skytten Al van der Kogel, dels Svenska Bågskytteförbundets plaketter till de likaledes tre bästa i resp. klass, dock inklusive amerikanerna.

SEEFAB CUP börjar bli ett synnerligen förnämligt bågskyttepris och vi hoppas att de svenska bågskyttarna i år går in för att söka få hit det till Sverige för första gången. Se annons!

SEEFAB CUP VINNARE

Damer:

1948

Mrs. Burr, England 579+594=1173
(Mrs. Browne, USA) .. (609+675=1284)

1949

Mrs. Fisch, England 631+637=1268
(Miss Budd, USA) (613+620=1233)

1950

Mrs. Webber, Sydafrika 671+688=1359
(Mrs. Browne, USA) .. (547+602=1149)

1951

Miss Anglem, N. Zeeland 631+679=1310
(Mrs. Cashner, USA) .. (691+689=1380)

Tävlingsnytt

ULVARNAS JAKT

gick i en leende dalgång vars försommarfägring framgångsrikt kamouflerade svårigheterna i den bana som tävlingsledaren, igelbodaskytten men även ulven Håkan Blechingberg med utnyttjande av sina erfarenheter från Sverige och USA lagt upp för tävlingen. De svenska jaktskytte-reglernas stora avståndstoleranser utnyttjades med fantasi och sakkännedom, och då terrängen dessutom erbjöd tillfällen till skottriktningar både uppåt och nedåt — särskilt det senare — var svårighetsgraden betydande. Men banan ansågs allmänt vara ovanligt trevlig. Som en extra fördel får räknas de naturliga pilfång, som s. g. s. varje mål hade. Nästan stenfri ängsmark skonade missande pilar och antalet brutna sådana var inte stort.

Tävlingen, som räknade 50 startande skyttar från Stockholm, Skara, Västerås, Enköping, Sandviken, Gävle, Borlänge och Falun, med 31 instinktiva och 19 märkesskyttar, genomfördes organisatoriskt pricksfritt av värdfolket, som deltog i tävlingen med endast ett fåtal skyttar och i stället koncentrerade sig på arrangemangen. Det förtjänar nämnas att alla mål på mer än 25 m. avstånd hade särskilda markörer, så att skyttarna ej behövde vara osäkra om "träff eller inte".

Högsta resultatet sköts av skarabon Stig Karlsson, som nådde ståtliga 560 poäng i märkesklassen följd av Karl Danielsson från Dalpilen med 480.

Barbro Eriksson från Sandviken toppade märkesklassen bland damerna med 355 poäng med Iris Erlandsson från Dalpilen närmast med samma poäng men med några pilar mer i protokollet.

Segrare i instiktiva herrklassen blev Rune Wahlund från Gävle med noterade 435

1952

Mrs. Webber, Sydafrika 642+661=1302
(Mrs. Thorsen, USA) .. (502+532=1034)

Herrar:

1948

Petersen, Danmark 693+736=1429
(Jones, USA) (632+612=1244)

1949

Christensen, Danmark .. 690+728=1418
(May, USA) (670+675=1345)

1950

Nielsen, Danmark 711+746=1457
(Johnson, USA) (680+650=1330)

1951

Tang Holbeck, Danmark 753+731=1484
(B. Williams, USA) ... (586+599=1185)

Burton, N. Zeeland

793+795=1588
(Thorsen, USA) (655+658=1313)

SEGRANDE LÄNDER:

Damer

1948 USA, 5 lag, 18 tävl. 3438

1949 USA, 7 lag, 26 tävl. 3621

1950 England, 11 lag, 40 tävl. 3758

1951 USA, 9 lag, 30 tävl. 3589

1952 Sydafrika, 7 lag, 23 tävl. 3538

Herrar

1948 Danmark, 9 lag, 27 tävl. 4187

1949 Danmark, 11 lag, 37 tävl. 4190

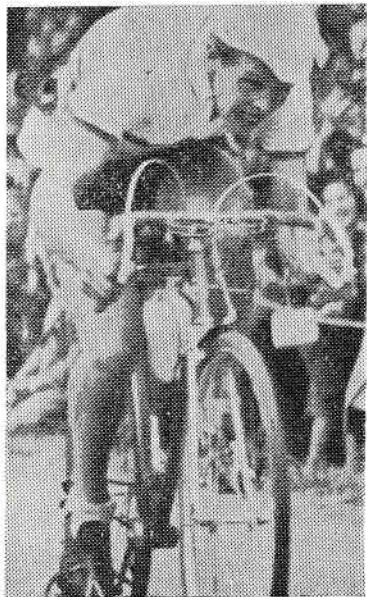
1950 Danmark, 15 lag, 45 tävl. 4326

1951 Sverige, 11 lag, 35 tävl. 4318

1952 Nya Zeeland, 9 lag, 27 tävl. 4443

	Delt. länd.	Antal del.
1948	9	45
1949	11	63
1950	16	85
1951	11	65
1952	9	50

Åk lätt

med **CRESENT** —
världsmästarcykel

Skjut rätt

med en båge

från oss

Bågar - Pilar - Måltavlor

HARRY SNELL

Allégatan 57 Borås Tel. 140 34

poäng följt av Igelbodas Bengt Fogelström, som sköt 395 poäng.

I damernas instinktiva grupp vann Barbro Hammarlund, Igelboda, med 250 poäng med Asta Nicklasson från samma klubb på andra plats med 215 poäng.

Juniörerna kräva faktiskt ett kapitel för sig! För det första var endast Igelboda representerat, dock med hela 6 pojkar mellan 11 och 16 år, som alla skötte sig med den äran. Eller vad sägs om Olle Thunströms 455 poäng?! Och Ingvar Säboms 430?! Observera att Olles resultat är 20 poäng bättre än seniorsegrarens. Lille Stellan Säboms 210 poäng skäms inte heller för sig. Han skjuter sin 40 pounds båge "Made by Gert Spicker" utan fingerskydd och drar med blott två fingrar. Gör om det den som kan.

Igelboda vann båda lagprisen i inst. klass med två juniorer i toppen i lag I och en junior, Jan Skoog 390 poäng, i toppen på lag II. Hur är det med återväxten i de andra klubbarna? Skall Igelboda få konkurrens i kommande tävlingar?

Lagtävlingen för märkesskyttar vanns av Dalpilen med Enköping närmast. Nästa Ulv-jakt går tredje söndagen i maj 1954. Jag hörde arrangörerna nämna några av de planer man hyser för nästa gång. Det skall ej nu avslöjas vad det rör sig om, men det torde vara skäl att besluta sig för att delta i och förväntansfullt se fram mot Ulv-jakten 1954 — den andra i en "institution", som grundlades den 17 maj 1953.

Strängman

På grund av utrymmesskäl måste resultatlistan m. m. tävlingsnytt överstå till nästa nummer.

Vinnaren av Bågskyttens korsord blev Grete Olsson, Sollerupsv. 15, Malmö. Tian kommer på posten.

Från Finland

GENERALLOJTNANT K. A. TAPOLA

Finlands Bågskytteförbunds årsmöte avhölls i Helsingfors den 29 mars 1953. Efter det förbundsordföranden, Generallojtnant K. A. Tapola hälsat mötesdeltagarna välkomna valdes till mötets ordförande E. V. Lihte och sekreterare Sven Sjöman.

Under det gångna året har Förbundets stadgar slutligt fastställts, likaså ha de nya stipulationsmärkena erhållit sin slutgiltiga form. Verksamheten har varit livlig och resultatnivån konstaterades så småningom närma sig internationell klass.

Till ordförande för år 1953 återvaldes Generallojtnant K. A. Tapola med acklamation, till sekreterare E. V. Lihte, utrikeskorrespondent Lars Saxberg, ekonom Antti Hiekkamies samt till övriga ordinarie medlemmar Kurt Nyqvist, Pekka Vuorinen, Unto Ojanen, Gunnar Storgårds, Ilmari Louhio och Torsten Hentman samt till suppleanter Fröken Onerva Viherlehto och Martti Nikkinen.

Tävlingsprogrammet för den stundande säsongen fastslogs med ändringsrätt för den nya styrelsen.

3/5 Fältskytte tävlingar i Tammerfors.

13—14/5 Förbundets öppningstävlingar, vilka samtidigt äro 1. granskning för NM.

30—31/5 Nationella tävlingar och 2. granskning för NM.

13—14/6 3. granskningen för NM.

1—30/6. SEEFABS Cup och FITAS korrespondentstävlingar.

4—5/7 Uttagningar för VM i händelse Förbundet blir representerat.

8—9/8 Nationella tävlingar i Karhula.

23/8 Nationella fältskytte tävlingar i Tammerfors.

5—6/9. Finska Mästerskapstävlingen i Helsingfors.

20/9 Nationell fältskytte i Helsingfors.

FINSKA REKORD:

Herrar:

90 m U. Kandolin	337
70 m M. Helovuo	298
50 m M. Savonius	188
L. U. Kandolin	811
50 m V. Sirén	243
35 m U. Kandolin	253
25 m V. Sirén	249
K. V. Sirén	724
LK U. Kandolin	1532

Damer:

70 m Kirsti Partanen	274
60 m Laina Näsman	267
50 m Kirsti Partanen	234
L. Kirsti Partanen	758
50 m Laina Näsman	227
35 m Kylliki Myllynen	210
25 m Kirsti Partanen	226
K. Kirsti Partanen	626
LK. Kirsti Partanen	1384

Pris

Kr.
14.50

BÅGSKYTTE-KUDDEN

med resp. klubbmärke bör inte saknas hos våra bågskyttar. Nettot går helt till förbundets resefond för skyttar. Tillverkas i stigolon i önskad bottenfärg

Gun Ellinge Regementsgatan 12. Telefon 225 02, Borås

Tävlingsinbjudningar

Tibro-Träffen

Tibro B. S. inbjuder härmed till
Nationella tävlingen
Tibro-Träffen

å Idrottsparken i Tibro söndagen d. 7 juni 1953. Start kl. 9.00. Tävlingen omfattar **dubbel korthåll. Juniorer enkel korthåll.** Startavgift: Damer och herrar ind. kr. 7.—, jun. kr. 4.—, lag kr. 10.—. Anmälningar och startavgift skall vara oss tillhanda senast den 1 juni under adr.: Tibro Bågskytteallskap c/o Wahl, Björkåsen, Tibro. Logi ordnas. Välkomna till Tibro.

Tibro Bågskjutningsallskap

Det är inte

Båg

att man träffar

Prick

om som den snabba

Pilen

man sina apparatorder

Skjuter

in till

ELVÄRME-VERKEN

AKTIEBOLAG

Gamlestadsvägen 3 b, GÖTEBORG

Telefon 11 61 44 — 19 86 38

Specialfabrik för elektrovärmeapparater

Tävlingsinbjudningar

NM- och VM-Aspiranter! UTTAGNINGEN I SANDVIKEN

Tillfälle att studera bågskyttematerielens tillkomst.
Studiebesök på Järnverket och Seefab.

Vid kamratträffen på lördagskvällen är samtliga skyttar Seefabs gäster. Ur programmet: 0900 Studiebesök. 13/6. 1200 Lunch. 1430 Samling, upprop — korthållsronden. 14/6. 0930 Samling, upprop — långhållsronden. Startavgift: kr. 10.—. Måltider: Frukost lördag och söndag kr. 2:50, lunch på lördag kr. 4:75, thé/kaffe (0:55) och smörgåsar (0:65/st) efter 90 m på söndag. Förläggning: På idrottshallen i sovsal om 14 bäddar kr. 2:50 per natt, i enkelrum kr. 3:50, på hotell i enkelrum kr. 12:55 i enkelrum med extrabädd kr. 16:60, i dubbelrum m. bad 22:95. Anmälningssl. med fullständigt program utsändes av förbundet till skyttar som blir kallade och förklarar sig önska skjuta i Sandviken

Hjärtligt välkomna!

Sandvikens Bågskjutningsklubb

Box 37, Sandviken. Tel. 8 — 1630 54070, därefter 54621

Vi inbjuder härmed till

N. M.-uttagningar i bågskjutning

för damer och herrar den 13 och 14 juni 1953

Tävlingarna omfattar:

Lördagen den 13 juni kl. 16.00 ENKEL KORTHÅLLSROND.

Söndagen den 14 juni kl. 10.00 ENKEL LÅNGHÅLLSROND.

Tävlingsplats: GÖINGEVÄLLEN.

Startavgift: Individuellt kr. 10:—.

Önskas hotellrum emotses uppgift med anmälningarna, även som gemensam soupé lördagen den 13 juni.

Anmälningsskyltar insändes till Hässleholms Bågskytteklubb, Uno Persson, Hässleholm. Startavgifter insattes på vårt postgirokonto nr 95 183. *Hjärtligt välkomna*

Hässleholms Bågskytteklubb